

Piše: Igor Isailović

100 dana Vlade

Ustaljena je praksa da će javnost nakon 100 dana od formiranja nove Vlade Republike Srbije imati stav o tome da li je nova Vlada uspješnija ili neuspješnija od prethodne\prethodnih. Tačno je da je posao nove Vlade možda najteži do sada, jer je socijalno-ekonomski položaj našeg društva, čini se, dostigao najniži mogući nivo.

Gotovo smo oguglali na informacije o sve većem broju nezaposlenih, o povlačenjima investitora, o problemima u realizaciji velikih investicija, o primedbama na administrativne zahteve, o poskupljenjima, o većim fiskalnim nametima...

Destimulišuće su, međutim, fiskalne mere, koje su dodatno otežale, kako razvoj privrede, tako i život naših građana, koji već dosta dugo žive na ivici egzistencije. Povećan je nazastupljeniji porez na dodatu vrednost, što će narod, prirodno je, loše prihvatiti. Privrednici su dodatno

Ono što je sigurno tačno jeste da su najveći problemi ostali, te da se odlučne mere moraju sprovesti, kako bismo izbegli da nas velike investicije zaobilaze zbog administrativnih začoljica i loših zakonskih rešenja.

Opšte je poznato da je veliki problem u realizaciji određenih investicija pitanje konverzije prava korišćenja, dugoročnog zakupa u pravo svojine. Naime, sav moderan svet ne poznaje institute dugoročnog zakupa, ni pravo trajnog korišćenja. Ne poznaje ni institut društvene, niti mešovite svojine.

Odavno smo shvatili da smo po ovom pitanju jedinstveni, ali nismo uradili ništa pametno kako bismo taj problem nad problemima rešili na bazi automatizma, jednostavnim zakonskim rešenjem. I pored činjenice da imamo veoma komplikovan zakon, mi se gotovo uvek suočavamo sa činjenicom da na svako rešenje o konverziji, pravobranilaštvo po inerciji, obično neosnovano, ulaže pravna sredstva, što postupak konverzije dodatno komplikuje.

Imajući u vidu navedeno, a posebno i činjenicu da investitori, ukoliko planiraju da započnu privrednu delatnost, žele da imaju čisto imo-

vinsko-pravno stanje, ne čudi što su mnogi odustali od poslovanja kod nas.

sti nekih državnih organa. Da apsurd bude veći, zvaničan stav države je da je zabranje-

Pravni sistem mora biti predvidljiv, ukoliko želimo da privučemo investitore.

Za ista pravna pitanja često imamo različitu praksu državne uprave. Državna uprava se često bazira na stavu da je nešto nemoguće završiti, a ne na koji način je nešto moguće završiti.

Pojedine državne institucije, kakve su npr SIE-PA, APR pozitivan su primer kako se treba oporoditi sa investitorima. Javnost apsolutno podržava stav Vlade da je najveći „patriota“ onaj investitor koji otvori novo radno mesto. To bi, dalje, značilo da je najveći neprijatelj društva ona administrativna začoljica i onaj birokrata koji iracionalnim zahtevima spreči nekog investitora da otvori novo radno mesto.

Potrebno je što pre uspostaviti ustavno načelo podele vlasti, te pravosuđu vratiti ugroženo načelo nesamostalnosti i stalnosti sudijske funkcije, kako bi se konačno nešto odlučno poradilo na načelu efikasnosti. Privredni sudovi su daleko efikasniji nego što je to nekada bio slučaj, ali se stiče utisak da bi sudovi mogli biti daleko efikasniji u nekim postupcima za koje važi načelo hitnosti. Takođe bi dodatna edukacija i savetovanje sa sudijama u uporednim zadonodavstvima bila od velikog značaja.

Današnji propisi kojima se, na primer, uređuju prava osnivača društva, su veoma liberalni, što je vrlo dobro tj. stranke svoja prava gotovo liberalno uređuju ugovorima i sporazumima, ali sudska zaštita tih prava je obično teško ostvariva, jer su velika nepoznanica za jedan pravni sistem koji je bio prenormiran.

Nezamislivo je da ćemo restriktivnim propisima, koji regulišu devizno poslovanje, privući bilo koga.

Propisima o deviznom poslovanju prenormirane su obaveze rezidenta i nerezidenta, te su za većinu poslova potrebne saglasno-

sti sve što nije ovim zakonom dozvoljeno. Izmene ovog propisa su neophodne u što kraćem roku.

Postupak legalizacije objekata je neefikasan, ali ohrabruju reči resornog ministra, koji najavljuje liberalniji i jeftiniji postupak legalizacije.

Katastar nepokretnosti napravio je pravu revoluciju, tako što je registar nepokretnosti sada dostupan na zvaničnom web sajtu Katastra, što je za svaku pohvalu. Nije, međutim, za pohvalu neefikasnost u postupcima uknjižbe prava svojine, koji bi trebalo da funkcionišu na principu automatizma, kako to danas radi Agencija za privredne registre, tj. postupak uknjižbe bi trebalo da traje do 3 dana. Danas, postupak traje i po godinu dana, a zahtevi službenika zaduženih za uknjižbu često bivaju, najblaže rečeno, besmisleni. Postupanje pojedinih službenika u ovom najjednostavnijem postupku sigurno su nekada „dealbreaker“.

Subvencionisani krediti su, takođe, veliki podstrek posustalaj privredi, što je još jedan dobar potez Vlade.

Nedostaju, međutim, mere za oporavak građevinske industrije. Možda nemamo dovoljno podsticajnih sredstava za sve posustale obla-

iracionalni zahtevi u postupku dobijanja građevinske dozvole obično su razlog za povlačenje investitora. Ovaj problem prepoznale su gotovo sve političke stranke u predizbornoj kampanji, te su svi obećali jedan efikasniji sistem. Nadamo se da će u prvih 100 dana Vlade biti predloženi zakonski propisi, kojima će postupak dobijanja administrativnih građevinskih dozvola biti efikasniji i pristupačniji za investitore.

Primera u kojima sistem još nije „zaživeo“ je previše, te je pred novom Vladom previše zadataka koje mora izvršiti, kako bi opravdala poverenje koje joj je ukazano.

Igor Isailović, advokat